

Interview met consulenten ondernemersvereniging:

Keerpunt voor recreatie-ondernemingen

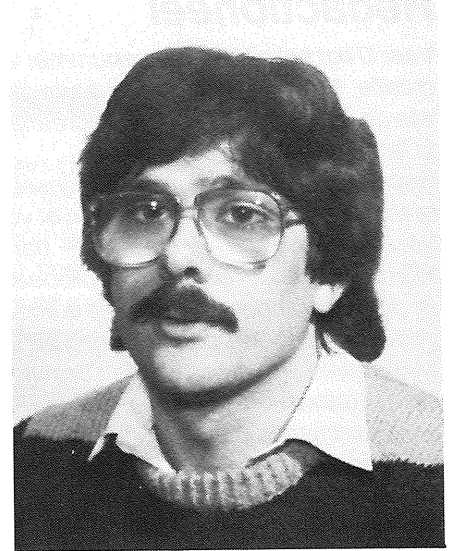
H.J.L. Ridderbos

recron

De RECRON is de vereniging van recreatie-ondernemers in Nederland. Het doel van de vereniging is het behartigen van de belangen van haar leden. Zij tracht dit doel te bereiken door:

- overleg met bevoegde autoriteiten;
- het bevorderen van samenwerking met andere verenigingen, organisaties, instellingen met dezelfde of vergelijkbare doelstelling;
- het uitgeven van periodieken en andere publicaties (die de doelstelling dienen);
- het ondersteunen van instituten, die voor de bedrijfssector van belang zijn, zoals bijvoorbeeld een geëigende vakopleiding.

N.A. van der Reest

Het gaat niet zo goed met het recreatie-bedrijf in Nederland. Na een stormachtige ontwikkeling in de jaren '60 en '70 lijkt nu voor veel ondernemingen het uur van de waarheid gekomen. De redactie van Agora had een gesprek met de heren H.J.L. Ridderbos en N.A. van der Reest, beiden werkzaam als consulent bij de RECRON, de vereniging van recreatie-ondernemers in Nederland. Er zijn in de recreatiesector zeker nog mogelijkheden om je brood te verdienen, maar de ondernemers moeten zich aanpassen aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Voor veel bedrijven is sanering nodig, maar er zullen ook bedrijven verdwijnen. Voor nieuwe ondernemingen is in de huidige omstandigheden nauwelijks plaats; de koek is op, de gouden tijden zijn voorbij.

Bij de RECRON zijn kleine, middelgrote en grote ondernemingen aangesloten. De kleine bedrijven zijn echter wel ondervertegenwoordigd: van de 5000 ondernemingen zijn er iets meer dan 1000 lid. In het algemeen gaat het bij de kleine verblijfsrecreatierreinen om éénmansbedrijven met een oppervlakte tot 3 ha.

Kleinschaligheid is trouwens een kenmerk van de hele bedrijfstak. Een structuuronderzoek van de Nehem toonde aan dat drie op de vijf ondernemingen geen winst maken. En er zijn meer kenmerken, die ook in andere sectoren van het Midden- en Kleinbedrijf voorkomen. Zo kan men vaak alleen door het maken van zeer veel uren en door het veelvuldig meewerken van gezinsleden het hoofd boven water houden. Ook uit onderhoud en investeringen blijkt dat een aantal bedrijven in een marginale situatie verkeert. Een ondernemer kan daar best een paar jaar wat minder aan doen zonder dat de problemen duidelijk naar voren komen. Maar duurt zo'n perio-

de te lang, dan kan het bedrijf de nieuwe ontwikkelingen niet bijhouden. Dan wordt de boot gemist en is de onderneming ten dode opgeschreven. Duidelijk is, dat het beeld van de sector op dit moment weinig rooskleurig is.

Hoe kon zo'n situatie ontstaan?

In de jaren '60 en '70 vond in de verblijfsrecreatie een enorme uitbreiding van het aantal voorzieningen plaats. Voor de recreanten prima natuurlijk: een groter aanbod en meer keuzemogelijkheden. Voor de ondernemer werd het echter steeds moeilijker om te concurreren of nog iets nieuws te beginnen. De ondernemers zijn zeer concurrentiegevoelig geworden. Dan is er natuurlijk de economische recessie die voor de meeste recreanten gepaard gaat met een teruggang in hun inkomen. Wat dat betreft is de gouden setting voor de recreatiebedrijven voorbij. Bedrijven, die in moeilijkheden verkeren

en zich niet weten aan te passen, zijn dan gedoemd te verdwijnen.

Tenslotte is er de overheid die het de bedrijfstak moeilijk maakt. Er is de afgelopen jaren een heel scala van heffingen gekomen, zowel op Rijks- als op Gemeentelijk niveau. Dit is een externe factor, waar de ondernemer nauwelijks invloed op kan uitoefenen. Maar ze maken vooral de vaste standplaatsen zo duur, dat bepaalde groepen de lasten niet meer kunnen opbrengen.

Zitten er in het beleid van de overheid geen tegenstrijdigheden? Enerzijds wordt geprobeerd de recreatie te bevorderen, anderzijds maakt men het de bedrijven door allerlei maatregelen moeilijk om te blijven bestaan.

Eerst moeten we weten over welke overheid we praten. De rijksoverheid voert een beleid dat erop gericht is, de Nederlanders tijdens hun vakantie zoveel mogelijk in eigen land te houden. Er worden grote bedragen uitgegeven aan promotie en er wordt intensief aan de vakantiespreiding gewerkt. Die spreiding is heel belangrijk. Je hoort wel eens dat er bijvoorbeeld aan de kust te weinig plaats zou zijn voor recreatie en de consumentenorganisaties ijveren dan ook voor uitbreiding. De RECRON is het daar niet mee eens. Er is genoeg plaats, alleen als iedereen in dezelfde drie weken op vakantie moet kan het wel eens te vol zijn. Spreiding is dan een goed instrument om de druk te verminderen. Bo-